

TRGOVSKI LIST

Časopis za trgovino, industrijo in obrt.

Naročnina za Jugoslavijo: celoletno 180 Din, za 1/2 leta 90 Din, za 1/4 leta 45 Din, mesečno 15 Din; za inozemstvo: 210 Din. — Plača in toži se v Ljubljani. Uredništvo in upravnništvo je v Ljubljani v Gregorčičevi ulici št. 23. — Dopisi se ne vračajo. — Račun pri pošt. hranilnici v Ljubljani št. 11.953. — Telefon št. 30-69.

Leto XVII. V Ljubljani, v soboto, dne 15. decembra 1934. Štev. 139.

O finančni politiki

V proračunski razpravi v čl. senatu je odgovarjal čl. finančni minister Trapl na številne pritožbe senatorjev proti sedanji davčni praksi. Finančni minister je priznal, da je velik del teh pritožb upravičen in da bo zato opozoril finančno uradništvo, da so ne samo v službi države, temveč tudi prebivalstva. V zvezi s temi pritožbami je nadalje čl. finančni minister priznal, da je potrebna reorganizacija vse finančne uprave. Delal bo tudi v tem smislu, vendar pa že sedaj opozarja, da je reorganizacija izvedljiva šele po mnogih letih. V isti seji je čl. finančni minister odgovarjal tudi na pritožbe zaradi davčne preobremenitve motornih vozil. V svojem odgovoru je med drugim dejal, da se tem davščinam ne more odreči, ker mora varovati fiskalne interese, vendar pa na drugi strani tudi priznava, da se morajo tudi fiskalni interesi podrediti splošnim interesom gospodarstva.

Po priznanju češkoslovaškega finančnega ministra so torej splošni interesi gospodarstva nadrejeni fiskalnim interesom, kar je tudi edino logično in pravilno. Kajti iz dohodkov gospodarstva nastajajo šele fiskalni dohodki in če ugasnejo prvi, potem so avtomatično ugasnili tudi drugi. Je to tudi že tako stara resnica, da je prešla že v narodni pregovor, ki sicer drastično, zato pa tem bolj resnično pravi, da je treba kravo molziti pri gobcu.

Kljub temu pa se na to resnico dostikrat pozablja in postopa se, kakor da bi bili fiskalni interesi čisto neodvisni od stanja narodnega gospodarstva. Tako n. pr. čitamo v statistiki o državnih izdatkih in dohodkih le, kako so ti padli z ozirom na proračunljene letošnje in dejanske lanske izdatke ter dohodke, ne pa, kako so se ti gibali z ozirom na razvoj splošnega gospodarskega stanja.

A šele v primeri s tem stanjem bi se mogla pravilno oceniti koristnost finančne politike. Če se n. pr. izkaže, da so vsi posli nazadovani, da je padel zaslužek vsega naroda za toliko in toliko odstotkov, potem bi bilo edino pravilno, da bi tudi režijski stroški državne in samoupravne uprave padli v primeroma enakem odstotku. Kakor bi se na drugi strani morali pri večji donosnosti gospodarstva dvigniti tudi fiskalni dohodki, da bi se v dobrih časih ustvarila rezerva za slabše čase.

Seveda pa redukcija upravnih izdatkov ne sme iti tako daleč, da bi vsled nje trpela ekspeditivnost uprave, ker bi to splošno krizo le poslabšalo. Če je že dosežena skrajna meja redukcije državnih izdatkov, potem se torej ti ne smejo omejiti, temveč mora gledati dobra finančna politika na to, da na drugi strani ustvari gospodarstvu možnosti za nove zaslužke. In državna uprava, ki je največji podjetnik v državi in tudi največji kapitalist v državi, ima vse polno sredstev in načinov, da prisloži v času stiske gospodarstvu na pomoč. Deloma se more to zgoditi z investicijami, deloma z različnimi olajšavami, deloma pa tudi s pospeševanjem zasebne gradbene in delovne iniciative. Vseh teh sredstev se tudi večina držav poslužuje in če se ne niso mogli z njimi doseči takoj popolni uspehi, pa so bili tudi že delni uspehi tako veliki, da je dobilo gospodarstvo potrebni oddih in vsaj skromne možnosti za novo delo.

Finančna politika mora torej biti vedno v odvisnosti od splošnega gospodarskega stanja v državi in se po njem ravnati ne le v velikih obrisih, temveč tudi v vseh podrobnostih. A ne samo to! Ona mora davkoplačevalce tudi prepričati, da sloni na tem načelu in da se tako izvaja, ker bo s tem davkoplačevalca moralno tako okrepila, da bo tudi sam več storil za premaganje vseh težav. Davkoplačevalec bo v tem primeru čutil, da ima v finančni upravi oporo, kar bo naravno tudi povečalo njegovo zaupanje v finančno upravo, vsled česar bo narasla tudi njegova davčna

morala. Z njo pa po fiskalni interesi zavarovani gotovo najbolje.

Ne dvoje nasprotujočih pojmov, temveč dvoje dopolnjujočih se pojmov sta finančna

politika in interesi narodnega gospodarstva. Naj se na to ne pozablja in zato navajamo tudi besede češkoslovaškega finančnega ministra.

Nujno opozorilo trgovcem in obrtnikom

Kdaj treba izdati kolkovane račune tudi za blago, prodano na kreditne knjižice

Po tar. post. 34, 1. odst. je treba na vse račune, note in podobno prilepiti kolek 0.50 Din, če v računih označena vsota znaša 20—100 Din in kolek za 1— Din, če znaša nad 100— Din.

Po odst. 3. iste postavke pa se ne izstavlja ti računi za blago, ki se prodaja na kreditne knjižice, temveč se za te knjižice plača le letna taksa 5— Din.

Te olajšave pa ni tako razumeti, kakor razglasa finančno ministrstvo, da bi ta veljala sploh za vse nakupe in dobave po kreditnih knjižicah, temveč velja le v primerih, kadar prodaja trgovec ali obrtnik blago na kredit osebam, katere trošijo to blago le za svojo neposredno porabo.

Če torej prodaja pek kruh drugim pekem v nadaljnjo prodajo, mora za vsako prodajo (nad 20 Din) izstaviti kolkovan račun, brez ozira na to, če je prodal kruh tudi na že kolkovano kreditno knjižico. Prav tako mora specerist, ki prodaja moko ali sladkor slaščičarju, izdati za vsako prodano blago po določbi 1. odst. čl. 34. kolkovan račun, pa čeprav bi imel slaščičar kot njegov stalni odjemalec kreditno knjižico, ki je kolkovana s kolkom 5 Din.

Torej vselej, kadar se prodaja blago osebam, ki ga ne trošijo za svojo neposredno porabo, je treba izstaviti še kolkovan račun po določilih 1. odst. tarif. postavke 34.

To opozorilo je objavil »Trgovski list« že dne 25. oktobra, a so ga mnogi trgovci in obrtniki prezrili in zato jim groze sedaj kazni, ki gredo tudi v tisočake. Kajti po tar. post. 34. je kazen za ne plačano ali ne predpisno plačano takso petdesetkratni

znesek ne plačane ali ne predpisno plačane takse.

Torej poleg vpisa v kreditno knjižico še kolkovan račun, če se prodaja blago osebi, ki prodaja to blago naprej ali ga sama ne uporabi.

Pri tej priliki pa bi si tudi dovolili pravi nujen apel na finančno upravo, da je tudi pri kontroli plačevanja taks po tar. post. 33. in 34. čim bolj uvidevna. Kakor dokazujejo že nešteta pojasnila, ki jih je izdala finančna uprava sama, so določila teh postavk tako nejasna, da ni prav nič čudno, če kdo zaradi drugačnega tolmačenja postavk ni plačal predpisane takse. Naj se zato taksni zavezanec najprej opozori in opomni, ne pa takoj kaznuje, ker ga v tem primeru zadene takoj eksemplarična kazen. Eksemplarična kazen pa je vendar na mestu le takrat, kadar kdo nalašč ne stori svoje davčne dolžnosti ali kadar se namenoma izogne plačilu takse.

V preje navedenih primerih pa ne gre za takšno zlo voljo taksnega zavezanca, ker je zakon dejansko tako nejasen, da je tudi finančna uprava sama čutila potrebo, da izda posebno pojasnilo. Zato pa je tudi eksemplarična kazen napačna in dvakrat napačna v sedanjih časih, ko je velik del trgovcev in obrtnikov že itak preobremenjen z javnimi davščinami. Tudi finančni upravi sami bo le v prid, če pokaže razumevanje za težave obrtnika in trgovca, zlasti v primerih, ko nejasnost zakona takšno razumevanje naravnost zahteva.

Sanacija našega denarstva

Referat zborničnega svetnika g. Milka Senčarja na zadnji plenarni seji Zbornice

V oktobru letos so potekla tri leta, odkar so nastopile v našem denarstvu komplikacije in težkoče. Vsi vemo, da je poleg čezmernega dvigovanja hranilnih vlog naše denarstvo pretrpelo tudi velike izgube vsled posledic splošne gospodarske krize ter zlasti vsled sedanjega načina reševanja kmečkih dolgov. Tudi izguba deviznih poslov, odkar se vsa zunanja trgovina odigrava v kliringih, pomeni občuten udarec za poslovanje naših denarnih zavodov. Denarni zavodi so s skrajnimi napori storili v lastnem delokrogu vse, kar so mogli, da so kos tem težkočam, udarcem in izgubam ter da izplačajo svojim vlagateljem čim večje zneske hranilnih vlog. Prišli pa so sedaj do meje, kjer se morejo izplačati nadaljnje vloge le na daljše obroke, ker bi vsako prenaplajeno odpovedovanje kreditov povzročilo široke potrebe v našem izčrpanem gospodarstvu. Pa tudi cela vrsta drugih vprašanj je, ki še niso rešena in ki vsled tega zelo ovirajo naše denar. zavode v njihovem poslovanju. Dovolil si bom navesti konkretno nekoliko takih nerešenih vprašanj, za katere predlagam, da se zbornica zavzame pri kr. vladi, da se čimprej rešijo.

Poleg vseh teh neprilik imamo pa še to, da baš v zadnjem času privilegirani državni zavodi tako s svojo obrestno mero, kakor tudi pod zaščito nekaterih zakonitih odredb, katerih razširjenje na naše kraje stvarno ni bilo potrebno, niti utemeljeno, odtegujejo domačim denarnim zavodom pritok novih hranilnih vlog v času, ko jih najbolj potrebujejo. To je

vprašanje naložb pupilarnega denarja, katerega odtok pomenja za naše kreditno gospodarstvo preobčutno slabitev in trajno nepopravljivo škodo.

Obžalujemo, da se ta moment v nedavno donešenem zakonu o nespornem postopku ni primerno upošteval. Zato smatram potrebno, da ugotovim, da je naše slovensko gospodarstvo tvorilo vse doslej v kreditni organizaciji samostojno zaokroženo enoto, ki je z lastnimi sredstvi in s štednjo vsega naroda krila vse svoje potrebe in se z lastno organizacijo domačega denarnišva obvarovala odvisnosti od tuje kapitala. Posebno vlogo igrajo v tem oziru regulativne hranilnice, ki so štejele v 29 zavodih v Dravski banovini koncem leta 1933. nad 1147 milijonov dinarjev vlog. Ta vsota je bila naložena deloma v dolgoročnih hipotekarnih posojilih, pa tudi v velikem obsegu v trgovskih kreditih v tekočem računu, in sicer:

nad Din 229 milijonov v dolgoročnih hipotekarnih posojilih;

nad Din 23 milijonov v meničnih posojilih;

nad Din 392 milijonov v posojilih v tekočem računu, v veliki meri zavarovanih hipotekarno na dolgi rok;

nad Din 311 milijonov v dolgoročnih občinskih posojilih;

nad Din 57 milijonov v državnih vrednostnih papirjih;

nad Din 26 milijonov v svojih lastnih nepremičninah.

Konkretni predlogi za rešitev denarstva

Čuti se potreba vsaj delne mobilizacije teh naložb in premoženja, kar bi se moglo doseči v znatni meri z naslednjimi ukrepi:

1. Za obnovo likvidnosti regulativnih hranilnic bi bilo potrebno, da prevzame Državna hipotekarna banka, v katero do-

tekajo v zadnjih letih nove vloge v stotinah milijonov, cesijskim pôtem od regulativnih hranilnic vsa komunalna in javna posojila.

2. Hranilnicam naj se omogoči nadaljnje sprejemanje in upravljanje zapuščinskega in pupilnega denarja, občinskih, sreskih, in oblastnih glavnice, glavnice in denarja cerkva, samostanov in drugih korporacij, katere vrste denar se je v Dravski banovini doslej vedno nalagal v regulativnih hranilnicah, sedaj pa se mora nalagati izključno v Državno hipotekarno banko, zbog česar so močno prizadete zlasti manjše podeželske hranilnice.

V ta namen naj se novelirajo:

a) čl. 5., 40. in 117. zakona o Državni hipotekarni banki ter

b) § 160. zakona o nespornem postopku v tem smislu, da se smejo denarji, navedeni v členu 5. zakona o Državni hipotekarni banki, neomejeno nalagati tudi pri regulativnih hranilnicah. Ker so te hranilnice pupilarno varne, ni nobenega razloga, da bi se to ne moglo zgoditi.

3. Reši naj se vprašanje likvidacije avstro-ogrskih predvojnih drž. rent, ki so si jih bile naše hranilnice po poslovnih predpisih morale nabavljati. Skupna vsota teh rent znaša K 86,789.824. Kuponi se ne vnovčujejo že od leta 1919. dalje. Če se računajo obresti le po 4 odstotke, znaša to na leto K 3,477.000. V 15. letih, odkar se kuponi ne plačujejo, so slovenske hranilnice prikrajšane za nad K 52 milijonov.

4. Oživi naj se kuponska služba za avtonomna posojila, in sicer: a) posojila bivše vojvodine Kranjske leta 1888. in 1917. in kranjsko melioracijsko posojilo, katerih kuponi se ne izplačujejo od l. 1924. dalje; b) bosansko-hercegovska deželna posojila in c) bosansko-hercegovska deželna železniška posojila, katerih kuponska služba počiva tudi že od leta 1919. dalje.

5. Likvidirajo naj se naložbe pri Poštni hranilnici na Dunaju. Po informacijah Zveze hranilnic znašajo terjatve naših državljanov in denarnih zavodov pri Dunajski poštni hranilnici približno 30 milijonov kron. Dunajska poštna hranilnica je Poštni hranilnici v Beogradu že izročila okrog 10 milijonov Din vrednosti, da bi se terjatve naših državljanov izplačale, vendar se to še ni zgodilo.

6. Kr. vlada naj uspešno reši prošnje onih hranilnic, ki so zaprosile za zaščito po uredbi z dne 22. novembra 1933, da se ubranijo nadaljnega čezmernega izkoriščanja po nasilnih vlagateljih. Uredba je stopila v veljavo že dne 4. decembra 1933, do danes pa ministrski svet baje še ni rešil niti ene prošnje za zaščito po tej uredbi.

7. Ministrstvo za trgovino in industrijo naj predloži narodni skupščini načrt zakona o samoupravnih hranilnicah, ki je že izdelan in ki je za nadaljnji obstoj in razvoj hranilništva v državi izredno važen.

Navedeni konkretni predlogi se tičejo predvsem našega regulativnega hranilništva in zato smatram, da je potrebno, da utemeljimo vsaj na kratko pomen in navedemo dosedanje uspehe dela teh vrst zavodov za naše gospodarstvo ter za javno koristne in humanitarne namene.

Zasluge naših hranilnic

Važnost hranilnic v narodnem, komunalnem in državnem gospodarstvu spričuje nazorno naslednji podatki, kaj je bilo v Dravski banovini zgrajeno, kupljeno, odnosno izvršeno s pomočjo podpor in posojil hranilnic, in sicer:

341 šol, 82 vodnjakov in vodovodov, 76 cest in železnic, 63 občinskih uradnih poslopj, 58 občinskih stanovanjskih hiš, 42 mostov, 29 gasilskih domov, 24 elektrarn, 19 raznih občinskih naprav, 16 bolnišnic, 13 ubožnic in zavetišč, 12 klavnice, 11 cerkva, 7 javnih kopališč, 6 sodišč, 3 vojašnice, 3 plinarne, 2 sreska urada, 2 muzeja, 2 gledališči in 2 cestni železnici. Pri tem še ni upoštevanih nad desetisoč zasebnih

hiš, poslopj in stavb, ki so se zgradile, odnosno popravile s posojili hranilnic. Zato zaslužijo hranilnice v Jugoslaviji po vsej pravici vse upoštevanje, uvaževanje in podporo vlade. To kar predlagam ne angažira nobene denarne podpore države,

nit materialnih žrtev in je že z malo dobre volje izvedljivo.

Prosim slavno zbornico, da blagovoli sprejeti prečitane predloge in skleniti, da se v predlaganem smislu intervenira pri kr. vladi.

Zanimiva slika mariborskega komunalnega gospodarstva

Iz bilance mariborskih Mestnih podjetij za leto 1933.

Mariborska občina je prva v naši državi tvegala poizkus združiti svoja komunalna podjetja v enoten obrat pod skupnim komercialnim in poslovnim vodstvom. V inozemstvu so taki enotni občinski obrati običajnejši, najbolj znana so nam mestna podjetja dunajske občine. Dunajski vzgled je služil tudi za vzorec pri organizaciji mariborskih mestnih podjetij. Z združitvijo vseh komunalnih podjetij pod enotnim komercialnim vodstvom se je skušalo iz mestnih obratov, ki so se doslej vodili po različnih vidikih, ustvariti samostojno upravno organizacijsko, gospodarsko, finančno in premoženjsko enoto; na ta način naj bi se poleg racionalnejšega poslovanja dosegel tudi večji zunanji trgovski efekt komunalnega gospodarstva. Za eksperiment mariborske mestne občine je vladalo največje zanimanje ne samo v mariborski javnosti, temveč so se interesirale zanj tudi mnoge druge mestne uprave. Končni efekt tega eksperimenta nam kaže sedaj prva bilanca Mestnih podjetij, ki dokazuje, da je bila zamisel v glavnem posrečena.

Sestava letnega zaključka za leto 1933. se je zakasnila, ker podjetja v začetku leta niso imela na razpolago ne prostorov, ne tehničnega in personalnega parata, ki je potreben za izvedbo tako obsežne računске operacije. Tako se je moglo podrobno popisati in oceniti vse premoženjske dele šele v zadnjem času. Vsa proizvodna sredstva, kakor tudi zgradbe in zemljišča premoženjske uprave so ocenile posebne strokovne komisije. Cena proizvodnih sredstev se je določila ob prvenstvenem upoštevanju namena, stanovanjska poslopja so se ocenila po prometni vrednosti, javna in obratna poslopja po stavbni vrednosti, pašniki, gozdi, travniki, njive in vrtovi po domnevem donosu, gramoznice z vrednostjo bodočih stavbišč ter pokopališča po donosni vrednosti. Iz vseh teh ocen je sestavljen prvi letni obračun, ki ga tvori premoženjsko stanje za 1. januar 1933 in 31. december 1933. Obračun sam je elaborat, ki tvori celo knjigo, izveden je v skrajne detajle. Takega pregleda pri dosedanjih mariborskih mestnih podjetjih nismo imeli in je verjetno, da ga nima nobena mestna uprava v državi. Iz ogromnih števil bilance in računa dobička in izgube je obenem razvidno, da je mariborska mestna občina največji posestnik in podjetnik v Mariboru, v Sloveniji pa so njeni obrati po investiranem kapitalu in obratni vrednosti menda na tretjem mestu.

O bilanci sami: nepremičnine okroglo Din 52,331.000, premičnine Din 25,565.000, dolžniki Din 3,915.000, tuja denarna sredstva Din 30,679.000. Račun izgube in dobička: Din 18,240.000 izdatkov, Din 17 milijonov 867.000 dohodkov in Din 373.000 poslovne izgube.

Zahteve obrtnikov

Obrtniški teden v Mariboru

Prireditve Obrtniškega tedna so zapustile v Mariboru vidne sledove. Javnost je spremljala prizadevanja domačih obrtnikov z živim zanimanjem ter se je udeleževala vseh njihovih prireditvev in predavanj. Obrtniki so imeli za časa Obrtniškega tedna v Mariboru troje javnih zborovanj, dne 4., 6. in 8. decembra. Na teh zborovanjih so predavali voditelji obrtniškega organizatoričnega gibanja o raznih aktualnih vprašanjih; kot zaključek teh predavanj pa so se sprejele naslednje resolucije:

Mariborski obrtniki zahtevajo v svrhu izboljšanja položaja:

1. da se zakon o obrtnih novelira po že od obrtniških organizacijah predlaganih željah,
2. da se zakon o pobijanju šušmarstva brez odloga predloži skupščini,
3. da dá Obrtniška banka obrtništvu izdaten kredit, za katerega ne sme računati več kot 6% obresti.

Podrobnosti: Premoženjsko stanje MP dne 31. decembra 1933: Din 84,268.098'29. Sestoji iz premoženjske uprave 39,267.000, od tega stanovanjska poslopja 22,759.000, javna poslopja 12,790.000, stavbišča 3 milijone 529.000, nepremičnine obratov 13 milijonov 64.000, od tega 8,362.000 obratna poslopja in zemljišča, 3,800.000 Mariborski otok, vodovodnega omrežja 7,527.000, plinovodnega omrežja 3,074.000, elektrovodnega omrežja 3,308.815, strojev 1,431.000, naprav 2,229.000, aparatov 2,884.000, oprav 287.000, orodja 110.000, motornih vozil 1,823.000, od tega avtobusi, kupljeni za 3 milijone 108.000, sedaj cenjeni samo na 1,009.000, pisarniške potrebščine 141.000, vprežna vozila 128.000, bicikli 9.990, kornji 6.000, pnevmatika 305.000, zaloga 1 milijon 982.000, dolžniki 3,915.000, od tega samo zaostanki na električnem toku Din 1,179.000, na vodarini pa 916.000, blagajna 441.000, vrednostni papirji 63.000.

V 11 podjetjih mestne občine je investiranih 46,640.000 Din amortizacijskih posojil. Največ v premoženjski upravi (stanovanjska in javna poslopja), najmanj v prodajalni MP. Štiri podjetja so v bilanci aktivna, 7 pasivna. Aktivna so: plinarna, elektropodjetje, klavnica in prodajalna MP; pasivna: vodovod, gradbena uprava, premoženjska uprava, avtobusni promet, kopališče, Mariborski otok in pogrebni zavod.

Vse navedeno nudi zanimivo sliko mariborskega komunalnega gospodarstva, ki bo prvenstveno zanimala gospodarske kroge. Kakor rečeno, je prva bilanca pokazala, da ni bila zamisel ustanovitve Mestnih podjetij zgrešena. V praksi se seveda še marsikaj razočaralo. Tako se je na primer ob ustanavljanju MP v prvi vrsti naglašalo, da se bo doseglo z novo orijentacijo mestnega gospodarstva veliko prihrankov. Nasprotno dokazuje dosedanje delo MP, da se ne giblje v smeri varčevanja. Število nastavljenecv se je kljub zagotovitvi, da se bo izhajalo samo z razpoložljivimi močmi, pritegnjenimi iz posameznih podjetij v centralno pisarno, znatno pomnožilo. S tem se je seveda podražil upravni aparat, ki že poprej ni bil najcenejši. Nadalje se tudi komercializacija ni mogla izvesti po prvotnem načrtu, ker odločajo pač v komunalnem gospodarstvu drugi vidiki, kakor v zasebnem. Nekaj teh napak bo verjetno v prihodnosti odpadlo, ker se bodo podjetja zaradi skupnega poslovanja sčasoma zllila v tesnejšo povezanost.

Treba bo pa tudi gospodarsko politiko Mestnih podjetij smotrenejše prilagoditi splošnemu gospodarstvu mariborskega mesta. To ne gre, da bi na primer občina s svojimi podjetji ustvarjala konkurenco zasebnemu gospodarstvu, od katerega faktično živi. Kajti od svojih podjetij, kakor dokazuje izguba v bilanci za 1933, mestna občina pač ne bi mogla dobiti sredstev za obstoj.

4. Davčna odmera je za male pridobitnike v razmerju s pridobitniki z velikimi dohodki krivična. Uvede naj se eksistenčni minimum z Din 12.000—, pridobnina pa se odmerja do Din 20.000 davčne osnove z 1%, do Din 30.000 z 2%, do Din 50.000 s 4%, do Din 70.000 s 6%, do Din 100.000 z 8%, do Din 150.000 z 10%, do Din 200.000 z 12%, do Din 300.000 s 14%, nad Din 300.000 s 15%, lestvica za dopolnilni davek pa analogno zviša do 30%.

Dokler se ne uvede eksistenčni minimum in se pridobnina ne odmerja po tem ključu, raj se vsi mali obrtniki, neglede na njihovo bivališče, pavšalirajo, in sicer mojstri z Din 80—, davek za kvalificiranega pomočnika pa po Din 40—.

Pri davčnih eksekucijah naj se predmeti ne prodajajo pod njihovo cenilno vrednost.

5. Da se pri vseh državnih, banovinskih in drugih javnih delih in dobavah predvsem upošteva rokodelski obrtnik, režijska

dela pa opravljajo samo v najnujnejših primerih.

6. V zaščito domačega dela naj se odstranijo iz vseh podjetij inozemci.

7. Prepove se naj vsem konfekcijskim industrijam prodaja izdelkov v lastnih podružnicah ali trgovinah v krajih izpod 60.000 prebivalcev.

8. Prepove se naj uvoz nepotrebnih konkurenčnih izdelkov in

9. iz zdravstvenih razlogov se naj prepove prodaja gumijaste obutve in gumijastih plaščev; izvzete naj bi bile samo pelerine.

10. Poviša naj se trošarina na tvorniške izdelke krojaške in čevljarke stroke v industrijskih podjetjih, ki zaposlujejo nad 20 nastavljenecv. Ta trošarina naj se pobira po 25% od cene konfekcijskih izdelkov in naj se uporablja za podporo brezposelnih in v izboljšanje plač državnih nameščencev.

11. Rokodelska dela po kaznilnicah za naročila naj se ustavijo, zavodom itd. pa sploh prepove izvrševanje rokodelskih obrtov.

12. Socialne dajatve naj se znižajo, ukine Osrednji urad za zavarovanje delavcev v Zagrebu in izvede naj se decentralizacija zavarovanja delavstva po okrožnih uradih avtonomno za vsako banovino posebej.

13. Za strokovno šolstvo in obrtno nadaljevalne šole naj se vstavijo v državni proračun potrebne vsote, da bo tako zajamčena splošna in strokovna izobrazba obrtniškega naraščaja.

† Ivan Krivic st.

Po dolgi in silno mučni bolezni je bil včeraj rešen svojega trpljenja, ki ga je do zadnjega udano trpel pri polni zavesti, g. Ivan Krivic st. Pokojnik je bil tako po svojih strokovnih sposobnostih kakor tudi po svoji znani značajnosti in poštenosti gotovo eden najodličnejših ljubljanskih trgovcev, čeprav se ni udeleževal v javnem življenju. Njegova trgovina je bila posebnost za sebe in v njej so se dobili predmeti, ki jih dostikrat ni bilo dobiti niti v drogerijah. V blagoznanstvu bi mogel pokojnik Krivic kar poučevati. Bil je tudi velik ljubitelj prirode in zlasti dober poznavalec rastlinstva. Kdor je enkrat spoznal pokojnega Krivica, ta mu bo ohranil spoštovanje za vedno!

Pokojnik je bil rojen leta 1874. v Borovnici. Kot 14 letni fant je stopil leta 1888. v tvrdko Phola in Zupana. Tvrdka je bila ustanovljena že leta 1871., in sicer od neke Stedli in se je nahajala v hiši sedanje Drž. hip. banke. Prvotno je bila tu kavarna, ki pa je prišla po 2 letih v konkurz. Nato sta leta 1873. prevzela trgovino Adalbert Phol in Matevž E. Zupan ter ustanovila trgovino s špecerijskim, kolonialnim, delikatesnim blagom in z drogami. Po 10 letih je Phol izstopil, se preselil v Brno, kjer je ustanovil veletrgovino po načinu ljubljanske tvrdke Hartman & Tomažič.

Ivan Krivic je postal v trgovini polagoma poslovodja, l. 1908. pa je prevzel trgovino na svoje ime in jo vodil do zadnjega časa, ko jo je moral zaradi bolezni prepustiti svojemu sinu Ivanu Krivicu ml. 46 let je deloval pokojnik v trgovini in od tet 26 let kot samostojen trgovec. Svojo življensko nalogo je več ko opravil.

Bodi ohranjen odličnemu trgovcu in možu poštenjaku časten spomin! Zalujčim pa naše sožalje.

XVIII. občni zbor Centrale industrijskih korporacij

bo v dneh 20. in 21. decembra v dvorani Industrijskega doma v Beogradu, Poincarejeva ulica 25. Prva seja bo interna in se začne dne 20. ob 16. uri. Na tej seji se bo razpravljalo v glavnem o izpremembi pravil, o zaključnem računu za l. 1933. in proračunu za leto 1935.

Manifestacijsko zborovanje se začne dne 21. ob 9. ter se bodo tega zbora udeležili tudi oficialni zastopniki posameznih ministrstev in oblasti. Na dnevnem redu tega zbora so poleg govora predsednika in referatov centrale o stanju gospodarstva in industrije ter o obdačenju po državnih in samoupravnih davčinih tudi poročila gospodov delegatov v centrali včlanjenih industrijskih organizacij o stanju in željah industrij na njihovem področju.

Iz združnega registra

Razdružila se je in prešla v likvidacijo Vodovodna zadruga za mesto Gornji grad, r. z. z. o. z.

Politične vesti

Knezu-namestniku Pavlu je poslal doktor Beneš pri odhodu iz Zeneve brzojavko, v kateri naglašja, da je stal v ženevski debati češkoslovaški narod ramo ob rami z jugoslovanskim narodom in da smatra vse njegove zadeve za svoje lastne. Društvo narodov je s svojo resolucijo priznalo pravice jugoslovanskega naroda in njegovo edinstvo, ki je slavno delo blagopokojnega kralja Aleksandra.

Zunanji minister Jevtič je izjavil na ljubljanskem kolodvoru, da je morala jugoslovanska delegacija zmagati v Zenevi, ker se je borila za pravico. Nadalje je izjavil, da pride v kratkem še marsikaj na dan in takrat bo pravici znova zadoščeno. Imamo močne in zanesljive prijatelje, da moremo biti prepričani o zmagi naše pravične zadeve.

Dr. Beneš, ki so ga v Pragi naravnost triumfalno sprejeli, je izjavil ob odhodu iz Zeneve, da pomeni resolucija Sveta Društva narodov, da je Mala antanta dobila bitko. Madjarski revizionizem je doživel v Zenevi svoj najtežji poraz.

Novi bolgarski poslanik v Beogradu Dimo Kazasov je nastopil svoje novo mesto. Takoj po prihodu na jugoslovanska tla je dal novinarjem daljšo izjavo, v kateri poudarja, kako namerava delati za bolgarsko-jugoslovansko zblizanje. Dosedanji bolgarski poslanik Kjuseivanov je imenovan za ministra dvora in je že odpotoval v Sofijo.

Lavalov obisk v Rimu je zopet odložen, ker je Laval zaradi nujnih državnih poslov zadržan do božiča v Parizu, v januarju pa ne bo mogel v Rim zaradi saarskega plebiscita. V najboljšem primeru bi mogel priti Laval v Rim šele februarja. Do tedaj pa bi se nadaljevali razgovori in skušal doseči sporazum zlasti med Italijo in Malo antanto, kar je pogoj franco-sko-italijanskega sporazuma.

Francoski književnik Jules Romain je izjavil, da je prišlo do zblizanja v posarskem vprašanju med Nemčijo in Francijo samo po zaslugi bivših bojevnikov. Zato bi bilo potrebno, da bi prišlo do stalnega sodelovanja francoskih in nemških bojevnikov in potem bi bil mir med Nemčijo in Francijo zagotovljen.

Predsednik sejmskega zunanje-političnega odbora knez Radziwil je govoril o poljsko-francoskih odnosih. Dejal je med drugim, da so se ti poslabšali tudi zato, ker je Poljska v gospodarskih vprašanjih našla pri Franciji manj razumevanja kakor pa pri državah, s katerimi ni imela zavezniške pogodbe. Glede vzhodnega pakta je dejal, da Poljska ne more dopustiti, da bi se vprašanja, ki se tičejo vzhodnih držav, reševala brez Poljske. Izolacija Nemčije, ki jo naj bi podpirala Poljska, bi bila nevarna za evropski mir. Zaradi poljsko-nemške pogodbe pa nikakor ni bilo smrtno zadeto franco-poljsko prijateljstvo.

Ločitev cerkve od države napoveduje propagandni minister Göbbels. Protestantiska cerkev bi se potem morala sama vzdrževati. S to grožnjo menda skuša režim v Nemčiji zlomiti odpor nemških protestantskih krogov proti novi državni cerkvi.

Zaradi prepovedi nošnje svečeniških oblačil ter zaradi novega izгона grških obrtnikov iz Carigrada so se odnošaji med Turčijo in Grško zelo poslabšali. Listi poročajo, da ni izključeno, da bo moral zaradi tega odstopiti grški zunanji minister Maksimos.

Abesinski poslanik v Rimu je zahteval v imenu svoje vlade zaradi zadnjega konflikta sklicanje razsodišča, ki ga predvideva italijansko-abesinska pogodba.

Po spremenjenem programu švicarskih socialnih demokratov je obramba države dolžnost vsakega člana. Švicarski socialni demokrati torej ne bodo več glasovali proti vojnemu proračunu, kakor so to delali doslej.

Za novega švicarskega predsednika je bil izvoljen dosedanji podpredsednik zveznega sveta Minger, ki je član meščansko-kmetijske stranke.

Japonski vojni minister je izjavil, da smatra Japonska polinezijske nekdanje nemške otoke, ki jih je dobila po vojni, kot vojni plen, ki se more odzeti le z novo vojno.

Japonski kronski svet je odpovedal washingtonski pomorski sporazum, vendar pa je izjavil, da je pripravljen za nova pogajanja. Baje zahtevajo Japonci nizozemski del otoka Bornea zaradi njegovih bogatih petrolejskih vrelcev.

Denarstvo

Državna hipotekarna banka glavna filiala v Ljubljani

obvešča interese, da daje lombardna posojila v neomejeni višini na blagajniške zapise (bone) ministrstva za finance z rokom ne daljšim od enega leta, na bazi 95 odstotne vrednosti po 7, odnosno 7 in pol odstotni obrestni meri.

Korak k sanaciji naših denarnih zavodov

V ljubljanski Ljudski univerzi je predaval v ponedeljek gen. tajnik Zbornice in bivši minister Ivan Mohorič o organizaciji denarnega in kreditnega trga v Jugoslaviji. Po podrobnem opisu nastanka sedanje krize na denarnem trgu in njegovega poteka je prešel na zakon o zaščiti kmetov ter na odredbe, ki so bile izdane v svrhu sanacije našega denarnega trga. Naglasil je, da s samimi uredbami in predpisi ni mogoče doseči saracije, temveč da je treba pomagati denarnim zavodom tudi z denarnimi sredstvi. Najmanj pa, kar bi smeli pričakovati denarni zavodi, bi moralo biti to, da dobe denarni zavodi pod zaščito zelo cenjen kredit v tej višini, da morejo izplačati vse svoje male vlagatelje. Takšna pomoč je tudi mogoča, ker znašajo vse vloge do 10.000 Din. v vsej državi le 366 milijonov dinarjev. Če bi se ta vsota mobilizirala, potem bi mogli denarni zavodi takoj izplačati vse svoje male vlagatelje in ko bi ti prejeli svoj denar, bi mahoma nastalo novo psihološko razpoloženje in zaupanje v denarne zavode bi zopet dobilo trdna tla. — Samo želeli je, da bi predlog ministra Mohoriča našel pravi odmev tudi na vodilnih mestih, ker ni dvoma, da bi bil z njim narejen prvi pozitiven začetek za sanacijo našega denarnega trga.

Stanje Narodne banke

se je po izkazu z dne 8. t. m. izpremenilo tako-le (vse številke v milijonih dinarjev): Skupna zlata in devizna podloga se je dvignila za 65 na 1.989'5. Devize, ki ne spadajo v podlogo, so se zmanjšale za 0'9 na 54'7.

Vsota v niklju in srebru kovanega denarja se je zvišala za 6'8 na 187'7.

Posojila so se znižala za 9'09 na 1.811'2.

Razna aktiva so se povečala za 12'8 na 313'5.

Obtok bankovcev se je znižal za 22'9 na 4.283'8, zato pa so se dvignile obveze na pokaz za 43'5 na 1.311'8.

Obveze z rokom so se zmanjšale za 14 na 788'7, razna pasiva pa so se dvignila za 10'1 na 280'8.

Celotno kritje znaša 35'55 odstotka, samo zlato pa 32'58 odstotka.

Poštna hranilnica v novembru

Hranilne vloge so se v novembru dvignile le za 0'4 na 692 milijonov Din. V čerkovnem prometu so se dvignile vloge za 97'3 na 1133'3 milijonov Din in dosegle s tem letos najvišjo stopnjo. Število čekovnih računov je naraslo za 89 na 24.388. Ves promet v čekovnem prometu je dosegel vsoto 6'01 milijarde Din, za skoraj 400 milijonov Din več ko v oktobru.

*

Za komisarja Prve hrv. štedionice je bil imenovan Dušan Plavšič, bivši pomočnik finančnega ministra. Dosedanji komisar dr. Spevec je razrešen svoje dolžnosti. Tudi v drugih zagrebških denarnih zavodih so bili imenovani novi komisarji.

Rumunska narodna banka je znižala svoj diskont od 6 na 5 odstotkov.

O težkem finančnem položaju Italije piše angleška revija »The Economist«. Zlate rezerve Italijanske banke so se zmanjšale v enem letu za več ko eno milijardo lir in je vedno večja nevarnost, da se bo morala italijanska lira devalvirati. Notranji dolg Italije je narasel že na 134 milijard lir in si Italija v zadnjem času pomaga sploh samo z notranjimi posojili.

Uredba o zaščiti denarnih zavodov

IV.

Stari čl. 32. in 33. sta izpremenjena, mesto teh pa so postavljeni ti členi:

Čl. 32. Ko se izroče delnice upnikom, odnosno tudi starim delničarjem, ali se polože pri ustanovah, označenih v odst. 10. člena 31., mora upravni odbor denarnega zavoda sklicati in opraviti zbor vseh delničarjev najkasneje v dveh mesecih.

Upravni odbor obvesti zbor o dovoljenih odredbah za sanacijo zavoda in o prečiščenem stanju zavoda, izvedenem na osnovi sanacijskih odredb.

Zbor izvoli za upravni in nadzorni odbor nove člane. Od starih članov teh odborov ostane po izteku njih mandatov toliko števil, kolikor se določi v sanacijskem dovolilu. Stari člani, ki izpadejo, se smejo iznova voliti.

Na tem zboru mora biti zastopanih toliko delnic, kolikor je potrebnih za redni letni zbor; sklepa se pa z navadno večino glasov. Če na takem zboru ni zastopanih toliko delnic, se je ravnati po določilih pravil denarnega zavoda.

Člen 33. — Denarni zavod, ki mu je bila dovoljena sanacija, sme skleniti v prvih petih letih od dne dovolitve sanacije li-

kvidacijo samó, če glasujejo za tak predlog štiri petine starih delnic in štiri petine prednostnih delnic in če minister za trgovino in industrijo tak sklep odobri. Če minister za trgovino in industrijo likvidacijo dovoli, se izvede tá po dotičnih predpisih zavodskih pravil in zakona.

Čl. 34. — Dovolitev za sanacijo obseza tudi že dovolitev za zvišbo glavnice ali tudi rezervnega sklada s pretvoritvijo starih terjatev upnikov v delnice, odnosno prednostne delnice, ali tudi v posebni rezervni sklad, kakor tudi za potrebne izpremembe pravil.

Zvišba glavnice z izdajo novih delnic v zvezi s pretvoritvijo starih terjatev v delnice je oproščena takse vseh vrst, izvzema tako radi vpisa v trgovinski register.

Za delnice, dodeljene starim upnikom za njih terjatve, se smatra, da so vplačane v gotovini.

V določbah, ki veljajo za sanacijo, se razumejo, kjer se govori o delnicah in delničarjih, pri družbah z omejeno zavezo deleži in družbeniki.

Čl. 35. je v glavnem neizpremenjen stari čl. 34.

TEDEN LJUBLJANSKI BORZI

Posobno poročilo trgovskega lista

Devizno tržišče

Tendenca čvrsta; promet Din 3,260.033'67.

Na poedinih borznih setankih je bil dosežen v tekočem tednu naslednji dnevni devizni promet:

10. dec. 1934	Din	413.230'22	Dunaj-Din
11. dec. 1934	Din	2.120.024'68	London-Newyork
12. dec. 1934	Din	284.239'47	Pariz
13. dec. 1934	Din	198.933'84	Dunaj
14. dec. 1934	Din	243.605'46	Dunaj

V primeri s prejšnjim borznim tednom je nazadoval devizni promet na vseh borznih sestankih, izvzema torka, na katerem so bili perfektuirani največji zaključki v višini nad dveh tretjin vsotedenskega deviznega prometa nalik torkovemu prometu (4. t. m.) minulega tedna, ki je znašal Din 1,842.231'98.

Skupni devizni promet tekočega tedna je nazadoval napram prejšnjemu tednu, ki je zaključil s prometom 3.913 tisoč dinarjev.

Na posamezne devize odpade ta promet (vse v tisočih dinarjev):

Devize: Amsterdam minuli teden (141), tekoči teden 55, Berlin (4) 5, Din. deviza (391) 280 avstrijski privat. kliring, Dunaj (1251) 833 privatni kliring, Curih (128) 56, London (1260) 1349 inkl. privatni kliring, Newyork (568) 311, Praga (3) 2, Pariz (138) 312, Solun (2) 43 boni, Trst (27) 14.

Največji padeč prometa izkazuje deviza Dunaj, katere je bilo v tem tednu nabavljeno v privatnem kliringu za 418 tisoč dinarjev manj nego v preteklem tednu, dočim je nazadoval promet v devizi Newyork za nad četrt milijona dinarjev, v Amsterdamu in dinarski devizi pa po ca stotisoč dinarjev. Nasprotno pa je porasel devizni promet v Londonu za skoro stotisoč in v Parizu blizu dvestotisoč Din.

Narodna banka je morala posredovati kot doslej le v Amsterdamu (za dinarjev 50.000), Curihu (za Din 50.000) in v Parizu (za Din 25.000).

Stalno so bili zaključevani izmed privatno klirinških deviz edinole avstrijski šilingi, in sicer na dosedanji bazi Din 8'10 do Din 8'20.

	10. dec. 1934.	14. dec. 1934.	10. dec. 1934.	14. dec. 1934.
	najnižji Din	najvišji Din	najnižji Din	najvišji Din
Amsterdam	2312'07	2323'43	2315'40	2326'76
Berlin	1371'25	1382'05	1371'25	1382'05
Bruselj	799'41	803'35	800'24	804'18
Curih	1108'35	1113'85	1108'35	1113'85
London	168'80	170'40	168'92	170'52
Newyork	3393'—	3421'26	3395'78	3424'04
Pariz	225'46	226'58	225'77	226'89
Praga	142'84	143'70	142'95	143'81
Trst	291'01	293'41	291'85	294'25

Ves tekoči teden je vladala na tukajšnjem deviznem tržišču neizpremenjena čvrsta tendenca. V poedinih devizah je

bila temeljem gornje razpredelnice dosežena naslednja tečajna razlika (vse izraženo v poenih): Amsterdam + 3'33, Bruselj + 0'83, London + 0'12, Newyork + 2'78, Pariz + 0'31, Praga + 0'11 in Trst + 0'84. Edini Curih je beležil dosledno neizpremenjeno na dosedanji bazi 1108'35 za denar in 1113'85 za blago, medtem ko je včeraj notiral Berlin ob ponedeljkovih tečajih.

Efektno tržišče

Tendenca čvrstejša.

Tudi v tem tednu so izostale notice bančnih in industrijskih vrednot, dočim je vladala v državnih papirjih stalno čvrsta tendenca. Dne 14. decembra so bili tečaji: 7% inv. pos. 70—71, 8% Blair 63—65, 7% Blair 55—56, Seligmanove obveznice 64—66, Agrarne obveznice 40—41, Begluške obv. 55 povpr., Vojna škoda 335—337.

Po gornji tečajnici je ta teden porasel blagovni in denarni tečaj 7% investicijskega posojila za eno točko, 8% Blaira za štiri točke, 7% Blaira za dve točki, Seligman za eno točko v povpraševanju in za dve točki v ponudbi, Begluške in Agrarne obveznice za pol točke v ponudbi, med tem ko je Vojna škoda okrepila svoj denarni tečaj za pet točk, blagovni pa za štiri točke. Prometa ni bilo.

Žitno tržišče

Tendenca mirna.

Promet dva vagona koroze, cene neizpremenjene pri žitu, dočim je cena moki poskočila 11. t. m. za Din 2'50 pri 100 kg.

Lesno tržišče

Tendenca neizpremenjeno mlačna.

V tem tednu so bila živahna povpraševanja po mecesnovih, jesenovih in lipovih plohih, po smrekovih deskah ter hrastovih stebričih. Pravitako se še iščejo bukova drva in vilano bukovo ogleje. Cene so ostale neizpremenjene.

Izpremembe italijanskega klirinškega prometa, ki zanimajo tudi naše izvoznike, so v večjih potezah nekako naslednje:

Po določbah ministrskega sveta morajo v Italiji vsi bančni zavodi, tvrdke in družbe ter juridične osebe, ki so italijanski državljani, odstopiti devizni centrali v Rimu vse svoje terjatve napram inozemstvu proti plačilu po dnevnem tečaju tekoče terjatve, za netekoče terjatve pa po pogojih, ki se bodo še določili. Odstop se izvrši tekom 10 dni od objave v uradnem listu, in sicer potome Banca d'Italia.

Poleg tega morajo državljani Italije deklarirati vse vrednostne papirje, in sicer

Naš pravi domači izdelek!

tako inozemske kakor tudi italijanske, ki so bili izdani v inozemstvu, pa čeprav jih hranijo v inozemskih depotih.

Finančno ministrstvo odreja, da je mogoče izvršiti plačila v inozemstvo edinole potom devizne centrale. Prav tako se morajo devizni centrali odstopiti tudi vse one terjatve, ki lahko služijo za plačila v inozemstvo in ustrezajo ceni izvoženega blaga.

Ta določba rezervira torej Devizni centrali v Rimu monopol izvrševanja plačil v inozemstvu preko Banca d'Italia.

Povpraševanja:

Mecsnove deske in plohi I., II., od 17 cm naprej 24, 28, 48, 58 mm, ter morali.

1 vagon (ca 10 ton) mecesnovih hlodov, 4 m, ravni, gladki, premer 30 cm naprej.

Ca 182 kub. metrov tramov U. T. 10/13, 13/16, 13/18, 16/18, dolžine 4—10 m.

100—120 kub. metrov I. ravnih jesenovih hlodov brez grč, od 35 cm naprej.

25—30 kub. metrov neobrobjenih lipovih plohov I., II., 78, 88, 98, 138 mm, 2 m naprej, 18 cm naprej, suho blago.

Ca 300 kub. metrov III., (IV. smrekovih) jelovih desk, suhih, 12, 18, 24, 38 mm, od 17—40 cm, 4 m.

Lipovi plohi in deske 27—120 mm, 2 m naprej, 70% I., 30% II.

Ca 18 kub. metrov I. hrastovih stebričev (chevrons) 7/7, 8/8, 70, 75, 80 cm.

100—200 kub. metrov smrekovih desk I., II., 4 m, suho blago, 18—48 mm, tipa okolica Bleda.

Razne količine tramov 11/13, 13/16, 16/19, 24/29, dolžine 4—12 m.

I. parjena neobrobjena bukovina: 8 kub. metrov debeline 27 mm, 2 kub. metra debeline 40 mm, 5 kub. metrov debeline 50 mm, dolžine od 2 m naprej, širine od 18 cm naprej.

I. in II. neobrobjeni parjeni orehovi suhi plohi 27—100 mm, 3 m naprej z nekaj 2 do 2'90 m.

»Službeni list«

kr. banske uprave Dravske banovine z dne 15. decembra objavlja: Pravilnik o sestavi, volitvi in ustroju upniškega odbora pri denarnih zavodih, ki so v izvenstečajni likvidaciji — Pravilnik o postopku za volitev likvidatorjev po upnikih denarnih zavodov, ki se služijo z izvenstečajno likvidacijo. — Naredbo o začasnih ukinitvi naredbe o odpiranju in zapiranju trg. in obrtnih obratovalnic v Dravski banovini — Razne razglase sodišč in uradov ter razne druge objave.

Dr. Pirčeva sladna kava

je prvovrsten domač izdelek, s katerim pripravite zdravo, izdatno, redilno in ceneno pijačo za Vas in Vaše otroke. Dr. Pirčeva sladna kava je prav prijetnega okusa in jo pijo odrasli kot otroci z užitkom.

Verlič Josip, Ljubljana

lastnik turške.

**Ant. Krisper
Coloniale**
Tyrševa c. 31

**Ustanovljeno
leta 1834**

Telefon št. 22-63
Brzjavi:
Krispercoloniale

Veletrgovina kolonijalne in špecerijske robe
Veleprazarna kave - Mlini za dišave

Zaloga špirita, raznega žganja in konjaka ter vseh vrst mineralne vode
Točna postrežba! Ceniki na razpolago!

KLIŠEJE

vseh vrst po
fotografijah
ali risbah
izvršuje
najsolidnejše
klišarna
ST-DEU
LJUBLJANA
DALMATINOVA 13

Naročajte in širite

„Trgovski list“!

Radio-Ljubljana

Nedelja, dne 16. decembra: 7.30: Bolezni molznih krav (dr. Kocjan Leon) — 8.00: Slovenske narodne na ploščah — 8.30: Poročila — 8.40: Komorna glasba, radijski orkester — 9.00: Versko predavanje (doktor p. Regalat Čebulj) — 9.15: Prenos iz trnovske cerkve — 9.45: Cerkevni zbori na ploščah — 10.00: O inšpekciji dela (Joža Golmajer) — 10.20: Operni zbori na ploščah — 10.40: Radijski orkester — 11.40: Mladinska ura (Manca Komanova) »Letni časi« — 12.00: Čas, radijski orkester (po željah) — 16.00: Rokovnjači, ljudska igra v 11. slikah (po romanu Jos. Jurčiča — 19.30: Nac. ura: Ivan pl. Zajc (dr. Baranovič), prenos iz Zagreba — 20.: Čas: jedilni list, program za ponedeljek — 20.10: Vojaška godba 40. p. p. Triglavskega — 22.00: Čas, poročila — 22.15: Radijski orkester.

Ponedeljek, dne 17. decembra: 9.00: Krajev rojstni dan (petje, deklamacije) — 12.15: Ruski odmevi na ploščah — 12.50: Poročila — 13.00: Čas, operne arije na ploščah — 18.00: Pri potapljačih (Viktor Pirnat) — 18.20: Negode: 10 minut slovenske glasbe (plošče) — 18.40: Slovensčina (dr. Kolarič) — 19.10: Najžer — Ob Zili in Dravi (plošče) — 19.30: Nac. ura: Karadjordjevići in ustvarjanje Jugoslavije (prof. Julija Bošković) prenos iz Beograda — 20.00: Pravna ura (dr. Knaflič) — 20.20: Čas, jedilni list, program za torek — 20.30: Prenos opere iz Beograda.

Torek, dne 18. decembra: 11.00: Šolska ura: O norveških ljordih (dr. Oskar Reya) — 12.10: Instrumentalni sol. koncert na ploščah — 12.50: Poročila — 13.00: Čas, slavni tenoristi na ploščah — 18.00: Otroški kotiček (ga. Gabrijelčičeva) — 18.20: Slabotna šolska deca (Zaje-Boškovičeva) — 18.40: Nemaščina (dr. Kolarič) — 19.10: Radijski orkester — 19.30: Nac. ura: Jugoslovansko jezikovno edinstvo (dr. Tomo Maretič, univ. prof.), prenos iz Zagreba — 20.00: Čas, jedilni list, program za sredo — 20.10: Glasbena ura skladatelja Miloje Milojeviča (Uvodno besedo govori prof. Slavko Osterc) — 21.15: Evropski koncert z Dunaja — 22.05: Čas, poročila, operetna glasba na ploščah — 22.30: Angleške plošče.

Dobave-licitacije

Gradbeni oddelček Direkcije drž. železnice v Ljubljani sprejema do 21. decembra ponudbe o dobavi žicovodnih koles in 50 kilogramov jeklenih pocinkanih vrvi. (Pogoj so na vpogled pri oddelku.)

Direkcija drž. rudnika Kakanj sprejema do 20. decembra ponudbe o dobavi 6 sit za rešetanje premoga, 20.000 kg ovsa.

Direkcija drž. železnice Subotica sprejema do 21. decembra ponudbe o dobavi 1000 lesenih lopat.

Dne 18. decembra pri Komandi dravske divizijske oblasti v Ljubljani za dobavo 46.500 kg masti;

dne 20. decembra pri Komandi savske divizijske oblasti v Zagrebu za dobavo 84.000 kg ližola, 52.000 kg riža, 20.800 kg testenin in 25.000 kg ješprenjčka;

Prodaja lesa. Pri kr. direkciji šum v Vinkovcih bo dne 22. decembra licitacija za prodajo bukovega in hrastovega lesa;

Dne 28. decembra bo pri Direkciji drž. rudarskih podjetij v Sarajevu licitacija za dobavo samotnega materiala.

Zakup restavracije v oficirskem domu 3. zrakoplovnega polka v Skoplju za čas od 1. januarja 1935 do 1. januarja 1936 se odda na javni licitaciji dne 20. decembra v pisarni pomočnika komandanta tega polka. (Natančnejše informacije daje omenjeni polk.)

Direkcija drž. rudnika Ugljevik sprejema do 27. decembra ponudbe o dobavi električnega materiala.

Direkcija drž. rudnika Kreka sprejema do 28. decembra ponudbe o dobavi 10.000 kilogramov negašenega apna, zaščitnih naočnikov in 1100 konjskih podkev.

Pri Vojno-tehničnem zavodu v Kragujevcu bodo naslednje ofertne licitacije:

Dne 20. decembra za dobavo 150.000 kg jekla; dne 21. decembra za dobavo elektrotehničnega materiala; dne 27. decembra za dobavo 23.000 kg natrijevega mila; dne 28. decembra za dobavo 8000 kg konstrukcijskega jekla, 7.350 kg medenine, 1000 kg medeninastih cevi; dne 29. decembra za dobavo 1300 kg bakrene soli, 500 kg ciankalija, 3500 kg nikljaste soli, 600 kg aluminija, 3600 m bombaževih vrvice; dne 31. decembra za dobavo 63.000 kg usnja; dne 2. januarja pa za dobavo 450 kg cinka ter za dobavo in instalacijo strojev.

Dne 24. decembra bo pri Komandi III. armijske oblasti v Skoplju javna ustna licitacija za dobavo 30.000 kg masti.

(Predmetni oglasi z natančnejšimi podatki so v pisarni Zbornice za TOI v Ljubljani interesentom na vpogled.)

Doma in po svetu

Gibraltarski škof dr. Baxton je položil v imenu anglikanske cerkve in kenterberiškega nadškofa venec na grob kralja Aleksandra na Oplencu. Isti dan se je poklonila spomenu velikega kralja tudi deputacija 200 Srbov iz Rumunije.

Vdova pokojnega ministra Pavla Radića se je s svojim sinom Zbiškom in hčerko Nado poklonila na Oplencu spomenu blagopokojnega kralja.

Izredna konferenca obrtnih zbornic in obrtnih odsekov skupnih zbornic bo dne 21. t. m. v Beogradu. Na konferenci se bo razpravljalo predvsem o pridobitini.

17. december ni več državni praznik in bodo ta dan vse trgovine odprte. Tudi v šolah bo pouk.

Finančni minister Gjorgjevič je predložil skupščini finančni zakon za l. 1935./36.

Po kratki bolezni je umrl v Ljubljani rudarski glavar v p. inž. Vinko Strgar. Za organizacijo rudarstva v Sloveniji si je pridobil trajnih zaslug. Bodi mu ohranjen časten spomin!

General Anton Ivanovič Denjkin, bivši vahovni komandant v Rusiji, je obiskal na povratku iz Beograda Ljubljano, kjer je imel zelo dobro obiskano predavanje o vzrokih komunistične zmage v Rusiji.

Iz Avstrije je zopet pobegnilo k nam 26 narodnih socialistov. Prepeljani so bili v Lipik.

Že v 24 urah harva, plesira in kemično snazi obleke, klabuke itd. Skrobi in svetlolika srajce, ovratnike in manšete. Pere, suši, monga in lika domače perilo

tovarna JOS. REICH

Poljanski nastp 4-6. Selenburgova ul. 3.
Telefon št. 22-72.

V vseh tvornicah cementa v okolici Splita se je začelo zopet obratovati. Upajo, da je kriza v cementni industriji premagana.

Tri koncentracijska taborišča za potepuhe je ustanovila španska vlada. Potepuhe bodo pošiljali na poljsko deło. Bilo bi dobro, da bi tudi druge vlade sledile primeru španske vlade, ker ni ravno jasno, zakaj bi morala biti koncentracijska taborišča samo privilegij za politične ljudi.

Bafa je nakupil v Chemnitzu v Nemčiji za eno milijardo mark strojev za izdelavo nogavic. V kratkem se bo torej občutila Bafina konkurenca še v izdelavi nogavic.

TISKOVINE

vseh vrst: trgovske, uradne, reklamne, časopise, knjige, večbarvni listi hitro in poceni!

TISKARNA MERKUR
LJUBLJANA, GRIGORČIČEVA 23
Tel. 25-52. Telegram: Tiskarna Merkur

KLIŠEJE
vseh vrst po
fotografijah
ali risbah
izvršuje
najsolidnejše

KLIŠARNA ST-DEU
LJUBLJANA-DALMATINOVA 13

Spedijsko podjetje

R. Ranzinger

Ljubljana Telefon 20-60

prevzema vse v to stroko spadajoče posle. Lastno skladišče z direktnim tirom od glav. kolodvoza. Carinsko skladišče. Mestne trošarine prosto skladišče. Carinsko posredovanje. Prevoz pohištva s pohištvenimi vozovi in avtomobili

Trgovci! Naročajte in čitajte „Trgovski list“!